

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
08 Ağustos 2022
Tarih: ...
Sayı: 3595

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 09/08/2022 13:30
Sayı: E-120.10-1060601

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Ülkemizde iş hayatında yaşanan insan hakları ihlallerinin tespit edilmesi ve söz konusu insan hakları ihlallerinin önlenmesi amacıyla çözüm yollarının belirlenebilmesi amacıyla Anayasanın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 08.07.2022

Av. Dr. M. Serkan ANKARA MV.
İstanbul MV.

SİBE İZDEMİR
İstanbul MV.

Mustafa TUNÇER
ANAYASA MV.

MUSTAFA TUNÇER
ANAYASA MV.

DENİZ YAVUZ YILMAZ
Zonguldak MV.

İRFAN KAPLAN
GAZİANTEP MV.

TEKİN BİNGÖL
Teh. - GYO

Kemal Denizli
Samsun MV.

Atilla SERTEL
İzmir MV.

HALUK KOĞ
ANKARA MV.

Alper Arslan
ANKARA MV.

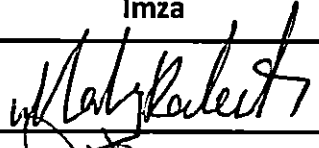
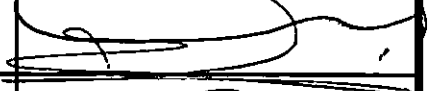
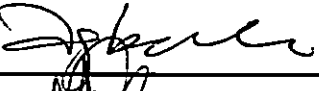
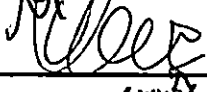
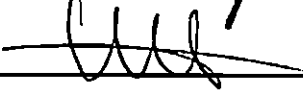
Oruç İsmailoğlu
İstanbul MV.

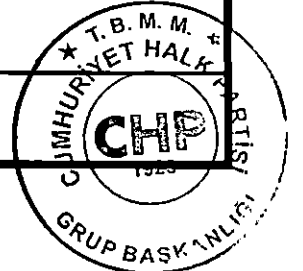
Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

Gamze TAŞCIER
Ankara MV.

3595.. Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
1 Mahir POLAT	İzmir Mu.	
2 Ünal DEMİRTAŞ	Zonguldak Mu.	
3 A. Tuncay ÖZKAN	İzmir Mu.	
4 Suren SAHİN	Hatay Mu.	
5 Serkan TOPAL	Hatay	
6 Özgür ÖZLAN	Carabük Mu.	
7 Meri AĞSABA	Malatya Mu.	
8 Mehmet ÖZCAN	İzmir Mu.	
9 Kani BEKO	İzmir Mu.	
10 NLAŞ KARASU	Sivas Mu.	
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

GEREKÇE

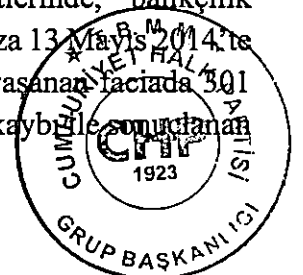
İnsan haklarının temelini 10 Aralık 1948 tarihli İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ile 04 Kasım 1950 tarihli Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi oluşturmaktadır. İnsan haklarının uluslararası alanda korunmasına yönelik adımlar 1991 yılında ulusal kurumlara ilişkin uluslararası standartları belirleyen Paris Prensipleri'nin kabul edilmesi ve 1993 yılında Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu tarafından bu ilkelerin onaylanması ile devam etmiştir.

Küreselleşme ile birlikte ortaya çıkan çok uluslu şirketlerin faaliyetleri insan hakları ihlallerine sebep olabilmektedir. Dünyada ticaretin son elli yılı değerlendirildiğinde sömürgeci yapılanmanın geliştirilmesi, çocuk işçilerin çalıştırılması, köle emeğinin kullanılması, çalışanların çalışma standartlarının asgari seviyede tutulması insan haklarının ihlal edildiği anlamına gelmektedir.

Şirketlerin insan haklarını ihlal eden etik dışı faaliyetlerinden dolayı Birleşmiş Milletler, Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD), Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO) gibi uluslararası kuruluşlar, iş hayatındaki mevcut ve olası insan hakları ihlallerine karşı çeşitli çalışmalar yapmıştır ve Birleşmiş Milletler 2011 yılında İş Dünyası ve İnsan Hakları Rehberi'ni yayımlamıştır. Bu rehberde göre insan hakları ile iş hayatı arasındaki ilişki, üç ana prensibe dayanmaktadır. Bunlardan birincisi koruma başlığı altında, geleneksel olarak devletlerin insan haklarını koruma ödevinden bahsetmektedir. İş hayatında insan haklarının ihlal edilmesinin önlenmesi bakımından devletlerin neler yapabileceği incelenmektedir. İkinci grubu şirketlerin insan haklarına saygılı olma sorumluluğu ile ilgilidir. Telafi edici çözümler olarak adlandırılan son grup ise, mağdurlar için bir ihlal durumu ortaya çıktığı durumlarda (devletin koruyamadığı ve şirketin insan haklarına saygı gösteremediği) mağdurların adalete erişimi açısından hem şirketlerin hem de devletlerin yükümlülükleri konusunda mağdurlara rehberlik edilmesinin, çözüm üretme yollarının bulunmasının gerektiğinin kabul edilmesi ile ilişkilidir.

İş dünyası ve insan hakları ile ilgili olarak, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programında (UNDP) yapılan çalışmalar dikkate alındığında iş hayatındaki rehber ilkelerin tam anlamıyla uygulanmadığı, daha çok gönüllülük esasına bağlı kaldığı uzmanlar tarafından dile getirilmektedir. Ülkemizde de kişiler ya da şirketler tarafından yurttaşlarımız insan onuruna aykırı bir şekilde çalıştırılarak insan hakları ihlal edildiğine ilişkin haberler medyada yer almakta, tarafımıza şikâyetler iletilmektedir. İş dünyasında yurttaşlarımızın yaşamış olduğu her türlü ayrımcılığın, çalışma hakkı ihlallerinin ve tüm insan hakları ihlallerinin belirlenmesi gerekmektedir.

İş dünyasında insan hakları ihlalleri en çok madencilik faaliyetlerinde, balıkçılık faaliyetlerinde, inşaat işleri gibi iş faaliyetlerinde meydana gelmektedir. Keza 13 Mayıs 2014'te Manisa'nın Soma ilçesindeki kömür madeninde çıkan yangın nedeniyle yaşanan faciada 301 madencimiz hayatını kaybetmiştir. Söz konusu facia ülkemizin en çok can kaybı ile sonuçlanan iş ve madencilik kazasıdır.

Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda ülkemizde iş hayatında yurttaşlarımızın yaşamış olduğu insan hakları ihlallerinin neler olduğu, Birleşmiş Milletler tarafından iş hayatındaki rehber ilkelerin yayımlandığı 2011 yılından işbu araştırma önergesi tarihine kadar çalışmış olduğu şirketler tarafından ayrımcılığa, haksızlığa maruz kaldığı iddiasıyla kaç yurttaşımızın yargı yoluna başvurduğu, şirketlerin tedarik sürecinin nasıl işlediği, finansal kuruluşlarla kurdukları ilişkilerin nasıl olduğu, bu ilişkilerin insan haklarına etkilerinin neler olabileceği, insan hakları ihlallerinin hangi noktalarda çıkabileceği, ülkemizde iş hayatında en çok hangi grupların ayrımcılığa maruz kaldığının araştırılarak tespiti ile yurttaşlarımızın iş hayatında insan haklarının ihlal edilmemesi için devletimiz tarafından ne tür çalışmalar yapılması gerektiğine ilişkin araştırmaların yapılarak çözüm önerilerinin saptanması amaçlanmaktadır. İş dünyasındaki insan hakları ihlallerinin belirlenmesi ve söz konusu ihlallerin yaşanmaması için çözüm üretilmesiyle birlikte yurttaşlarımıza insan haklarına saygılı bir iş hayatı, insan onuruna yaraşır bir yaşam sunulması hedeflenmektedir.

